

Analiza porównawcza

„Podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025 oraz 2025/2026”

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na lata szkolne 2024/2025 i 2025/2026, opublikowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, odzwierciedlają próbę dostosowania systemu edukacji do współczesnych wyzwań, w tym postępu technologicznego. Dokumenty te określają priorytety, które mają kształtować proces nauczania i wychowania w polskich szkołach.

Podobieństwa

Oba zestawy kierunków wykazują znaczną ciągłość w kluczowych obszarach. W roku szkolnym 2024/2025 priorytetem jest „Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.”

W 2025/2026 ten kierunek jest rozwinięty o „Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.”

Oba dokumenty podkreślają znaczenie edukacji prozdrowotnej, w tym zdrowia psychicznego uczniów, oraz edukacji obywatelskiej i patriotycznej, co wskazuje na holistyczne podejście do wychowania. Wspólne jest również dążenie do poprawy jakości edukacji włączającej, co odzwierciedla troskę o różnorodność potrzeb uczniów.

Tabela 1: Podobieństwa w kierunkach polityki oświatowej 2024/2025 i 2025/2026

Obszar	Szczegóły
Edukacja cyfrowa	Rozwój umiejętności cyfrowych, bezpieczne korzystanie z internetu, krytyczna analiza informacji, wykorzystanie AI.
Edukacja prozdrowotna	Kształtowanie zachowań prozdrowotnych, wspieranie zdrowia psychicznego uczniów.
Edukacja obywatelska	Kształtowanie postaw patriotycznych i społecznych, odpowiedzialność za region i ojczyznę.
Edukacja włączająca	Poprawa jakości pracy z zespołami o zróżnicowanych potrzebach.

Różnice

Rok 2025/2026 wprowadza nowe priorytety, które odróżniają go od 2024/2025. Jednym z nich jest „Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców, wzmocnienie roli doradztwa zawodowego”, co odpowiada na potrzeby rynku pracy w erze technologicznej.

W 2024/2025 brak jest takiego akcentu, a zamiast tego pojawia się kierunek dotyczący pracy z uczniami z doświadczeniem migracyjnym, co może odzwierciedlać specyficzne potrzeby społeczne w kończącym się roku szkolnym.

W 2025/2026 wprowadzono również „Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce”, co wskazuje na bardziej nowoczesne podejście do nauczania, skoncentrowane na uczniu.

W 2024/2025 nacisk na myślenie analityczne był obecny, ale mniej szczegółowy, ograniczając się do interdyscyplinarnego nauczania przedmiotów ścisłych. Dodatkowo, w 2025/2026 pojawia się kierunek wspierania Polonii, co wskazuje na globalne spojrzenie na edukację.

Tabela 2: Różnice w kierunkach polityki oświatowej 2024/2025 i 2025/2026

Obszar	2024/2025	2025/2026
Kształcenie zawodowe	Brak.	Promocja kształcenia zawodowego i doradztwa zawodowego.
Praca z migrantami	Praca z uczniami z doświadczeniem migracyjnym.	Brak.
Metody nauczania	Ogólne wsparcie myślenia analitycznego.	Promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących.
Polonia	Brak.	Wspieranie kultury i języka polskiego wśród Polonii.

Korelacja z postępem technologicznym

Oba dokumenty odnoszą się do postępu technologicznego, szczególnie w zakresie AI. W 2024/2025 AI jest traktowana jako narzędzie wspierające nauczycieli, z naciskiem na metodyczne wykorzystanie i zasoby Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

W 2025/2026 rola AI jest bardziej zintegrowana, obejmując higienę cyfrową i etyczne korzystanie z technologii, co odpowiada globalnym trendom w edukacji.

Jednak brak szczegółowych wytycznych dotyczących implementacji AI, takich jak szkolenia dla nauczycieli czy regulacje dotyczące prywatności danych, ogranicza skuteczność tych kierunków. W dobie szybkiego rozwoju technologii, takie niedociągnięcia mogą prowadzić do nierównomiernego wdrażania AI w szkołach, szczególnie w placówkach o mniejszych zasobach.

Analiza krytyczna

Podobieństwa między oboma latami wskazują na ciągłość w dążeniu do integracji technologii w edukacji, co jest pozytywnym krokiem w kierunku przygotowania uczniów do współczesnego świata.

Różnice, takie jak większy nacisk na kształcenie zawodowe i metody aktywizujące w 2025/2026, sugerują adaptację do nowych wyzwań, takich jak potrzeby rynku pracy. Jednak krytycznym problemem jest brak wystarczającego wsparcia dla nauczycieli w wdrażaniu AI, co może ograniczać skuteczność tych kierunków.

Ponadto, pominięcie kwestii etycznych, takich jak ochrona danych uczniów czy potencjalna stronniczość algorytmów, jest istotnym niedopatrzeniem w kontekście postępu technologicznego. Brak programów pilotażowych czy przykładów dobrych praktyk dodatkowo osłabia potencjał tych kierunków.

Brak szczegółowych wytycznych i wsparcia dla nauczycieli pozostaje wyzwaniem. Przyszłe działania powinny skupić się na zapewnieniu szkoleń i regulacji etycznych, aby w pełni wykorzystać potencjał technologii w edukacji.